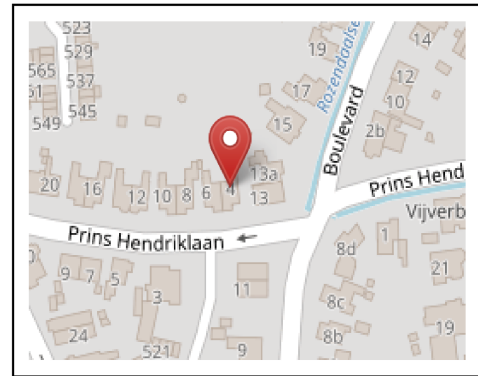

Dubbele Villa
Prins Hendriklaan 4-6
6881 HW Velp

Monumentgegevens

Monumentnummer 0000379, 0000380
Inschrijving register 15 december 2008
Kadastrale aanduiding Velp I 1307, I 315

Historie en ligging:

Deze dubbele vrijstaande villa is gelegen aan de noordzijde van de oost-west lopende Prins Hendriklaan. Het pand werd in 1909 ontworpen door de in Velp woonachtige Chr. Jansen en vormt een onderdeel van een groep van vier vrijwel identieke dubbele villa's die alle kenmerken vertonen van de voor de periode 1900-1910 kenmerkende overgangsarchitectuur. Deze term is van toepassing op veel bouwwerken die rond de eeuwwisseling zijn ontstaan en die een overgang vormen van de neostijlen en historisme naar een meer moderne, niet of nog weinig aan historische stijlelementen gebonden architectuur. Vaak is er al sprake van een typologische vernieuwing in plattegrond en opstand. Over het algemeen is er sprake van het door elkaar gebruiken van elementen uit de neorenaissance, chaletstijl en Art Nouveau/Jugendstil, naast Berlagiaanse en rationalistische kenmerken. Het pand heeft een smalle voor- en zijtuin en een iets ruimere achtertuin. Het oorspronkelijke hekwerk dat de tuin van de weg scheidde is grotendeels verdwenen.

De Prins Hendriklaan maakt deel uit van het villapark Overbeek. Het villapark Overbeek werd in 1901 aangelegd op het landgoed van het in de 18de eeuw na een brand herbouwde landhuis Overbeek. De barokke tuinaanleg was in 1800 vervangen door een park in landschapsstijl. Het landgoed werd in 1900 te koop aangeboden en op 21 juli 1901 werd het landgoed met huis verkocht voor f 150.000,-. De koper was de o.a. door W. Honig op 15 december 1900 opgerichte NV Villapark 'Overbeek'. Honig was een succesvol architect die in Velp en omgeving werkzaam was en middels het villapark tevens een manier zag om zijn praktijk uit te breiden. Honig was later o.a. gemeentopzichter en lid van de gemeenteraad en tevens in 1903 betrokken bij de aanleg van het villapark Schonenberg. Het in de traditionele landschapsstijl uitgevoerde ontwerp werd gemaakt door de bekende landschapsarchitect Hugo A.C. Poortman (1858-1953) en was gebaseerd op de Hollandse villaparken zoals het door Springer ontworpen villapark Duin en Daal in Bloemendaal. Er werden vijf nieuwe wegen aangelegd en de gracht rond het huis werd vergraven tot een centrale waterpartij met watervalletjes, rots partijtjes en een eiland met muziektent. De oude bomen werden zoveel mogelijk gespaard. In de eerste drie meest succesvolle jaren werden de villa's in eigen beheer gebouwd en ontworpen door Honig. Later werden de villa's ook door andere architecten ontworpen. De vroegste bebouwing in het villapark kwam tot stand aan de Overbeeklaan en het begin van de Boulevard. Het huis Overbeek werd na een aantal mislukte pogingen om het landhuis te behouden als postkantoor of gemeentehuis in 1906 verkocht aan de bouwmaatschappij 'Westerkwartier' uit Amsterdam om gesloopt te worden. Door het terrein werd vervolgens een weg aangelegd die het in het verlengde lag van de Vijverlaan.

Plattegrond en opbouw:

Het pand is vier traveeën breed. De twee middelste traveeën hebben twee bouwlagen en de twee buitenste traveeën hebben één bouwlaag onder een opvallend samengesteld dak gedekt met gesmoorde cementpannen. In de dakschilden aan de voorzijde bevinden zich drie driehoekige dakkapellen. In het achterschild bevinden zich twee van een plat dak

voorzien dakkapellen waarvan de linker later aangebracht is. Op het dak bevinden zich een viertal bakstenen schoorstenen. De in baksteen opgetrokken gevels zijn gemetseld in kruisverband. Het pand heeft een omlopende gepleisterde grijs geschilderde plint. De gevels worden afgesloten door een zaagtandlijst waarboven een uitspringende metsel laag. Hierboven bevindt zich vervolgens een fries met metselmozaïek. Opmerkelijk is het feit dat men in plaats van rode en gele verblendsteen te gebruiken de baksteen in deze kleuren geschilderd heeft hetgeen waarschijnlijk kostenbesparend was. Boven het fries bevindt zich een overstekende bakgoot op consoles. Het boven de puntgevels in de voorgevel en de linker zijgevel overstekende dak is hier voorzien van geprofileerde windveren. Het reeds genoemde imitatie-metselmozaïek is ook toegepast voor decoratieve horizontale banden in de voorgevel en de zijgevels ter hoogte van de onder- en bovendorpels van de vensters. De lekdorpels van de vensters zijn in hout uitgevoerd.

Voorgevel:

Asymmetrisch uitgevoerde gevel van vier traveeën. De lagere zijtraveeën bevatten ieder een venster dat links voorzien is van een T-schuifraam met aan weerszijden luiken en rechts van een enkelruits schuifraam (oorspronk. T) met een van transparant glas-in-lood voorzien bovenlicht.

De twee middelste traveeën hebben ieder een serre met bovengelegen balkon. De recht gesloten serre's worden van elkaar gescheiden door een bakstenen tussenmuur. Aan de voorzijde heeft iedere serre dubbele deuren. De bovenlichten zijn voorzien van transparant glas-in-lood. Op de verdieping hebben beide traveeën dubbele balkondeuren met 10-ruits bovenlichten. Ter weerszijden van de deuren van nr. 6 bevinden zich luiken. Beide balkons hebben een houten balustrade. In de geveltop van de door een puntgevel afgesloten derde travee is een klein venster aangebracht met een stolpraam met een 3-ruits bovenlicht. In de topgevel bevindt siermetselwerk dat vakwerk suggereert.

Linker zijgevel:

De asymmetrisch ingedeelde gevel heeft geheel links in de uitbouw een venster met een tweeruits klapraam met een houten luikje en daarnaast een opgeklampte deur. In de gevel van de hoofdbouwmassa bevindt zich links een T-schuifraam met een 12-ruits bovenlicht. Rechts hiervan bevindt zich de ingangspartij. Deze bestaat uit een paneeldeur met twee smeedijzeren raamhekjes met ter zijden een venster. Boven de deur is een houten luifel geplaatst die aan smeedijzeren stangen is opgehangen. Hierboven bevindt zich een groot venster met drie gekoppelde ramen waarbij het middelste raam iets hoger en breder is. De zijlichten bevatten ieder een enkelruits raam met een 2-ruits bovenlicht terwijl het middelste raam een schuifraam bevat met een 8-ruits bovenlicht. Voor het middelste raam bevinden zich vier ijzeren horizontaal geplaatste tralies. Rechts van de ingang bevindt zich een klein venster met een klaprampje waarvoor tralies aangebracht zijn.

Achtergevel:

De achtergevel is nagenoeg symmetrisch ingedeeld en heeft enige kleine wijzigingen ondergaan. De eerste en de vierde travee van de vier traveeën brede gevel springen licht naar voren en hebben dezelfde hoogte als de zijgevels. Hiertegen zijn lage uitbouwen geplaatst ten behoeve van de bijkeukens. Beide uitbouwtjes hebben een met pannen gedekt lessenaars dak. In het uitbouwtje links (nr.4) bevindt zich in de gevel aan de tuinzijde een rondboogvenster met een gietijzeren 7-ruits raam. In de rechterzijgevel is een moderne deur aangebracht. De achtergevel van de lage uitbouw van nr.6 is recent uitgebroken ten behoeve van dubbele tuindeuren met zijlichten. In de linkerzijgevel bevindt zich een getoogd venster met een 9-ruits gietijzeren raam. Hierboven bevindt zich een klein vierkante muuropening met een houten luikje.

De twee middelste traveeën hebben op de begane grond deels vernieuwde dubbele openslaande deuren met een 18-ruits bovenlicht. De deuren van nr.6 zijn naar voren

geplaatst toen de ruimte onder het bovengelegen balkon bij de kamers en suite getrokken werd. De door een tussenmuur gescheiden balkons hebben een houten balustrade. Op de verdieping hebben beide traveeën door een strek gesloten muuropeningen met deuren naar het balkon met een 10-ruits bovenlicht. De deuren van nr.4 zijn vernieuwd, nr. 6 heeft nog de oorspronkelijke dubbele deuren met ter weerszijden persiënnes. In de korte gevels respectievelijk links en rechts van de balkons bevindt zich een door een rollaag afgesloten venster met een stolpraam met een 3-ruits bovenlicht.

Rechter zijgevel:

Deze gevel is identiek aan de rechterzijgevel. De ramen zijn echter merendeels vernieuwd en de oorspronkelijke voordeur alsmede de bovenliggende luifel zijn niet aanwezig.

Reden van plaatsing:

Het pand bezit stedenbouwkundige waarde:

- vanwege de ligging in het voor de gemeente Rheden unieke villapark Overbeek (situeringswaarde);
- als onderdeel van de grotendeels uit het eerste decennium van de 20ste eeuw daterende Villa bebouwing van het villapark Overbeek en in het bijzonder als onderdeel van een groep van vier vrijwel identieke dubbele villa's aan de Prins Hendriklaan (ensemblewaarde). Deze groep woonhuizen is beeldbepalend voor de Prins Hendriklaan.

Het pand bezit architectuurhistorische waarde:

- omwille van de gaaf bewaarde hoofdvorm, de opvallende detaillering en het materiaalgebruik; karakteristiek is de beschilderde baksteen die siermetselwerk suggereert
- als gaaf bewaard voorbeeld van een villa met kenmerken van de voor de periode 1900-1910 kenmerkende overgangsarchitectuur;

Voldoet aan de basisnormen a en b alsmede aan de meerwaarden 1a, 1c, 1d, 2a en 2c. Op grond van bovenstaande voldoet het pand aan artikel 1, sub a, b en c van de gemeentelijke monumentenverordening.

Voorgevel – 2016. Foto: Marjo Hendrix / fotoclub Veluwezoom © CC BY-NC-ND